Östergötland
i Norrköping
G. Johansson
juli 1925

1468 s: 1—3

Upptt. G. A. Johansson

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1 1.

~~F.d. lant~~brukare och nämndeman Fredrik Svensson i Smeby, St.Johannes Norrköping, född i Ånnestad samma socken 1845, där fadern ägde en gärddel i Ånnestad by. Numera endast två bönder men i fornntiden åtta stycken. (St.Johannes socken är nu inkorporerad med Norrköping.)

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2 Hi

Julseder.

Julgranar fanns i bruk men var icke vanliga i Svenssons ungdom då öster om Norrköping. Julgranar.

Svenssons föräldrar stöpte ljus och hade en ljusstake med många armar. Hans föräldrar talte om, att deras förfäder brukade ha halm på golvet hela julhelgen ända till lilljul. Svensson visste dock ej riktigt, när lilljul ansågs vara. Halm fanns dock ej på golvet i hans barndom. Ljusstöpning. Halm på golvet.

Julafton fick kreaturen bättre foder, och stall och ladugården gjordes väl rena. Då sista fodret gavs julafton sades åt djuren:"Nu är det jul." Kreaturen.

Julottan började klockan fem, då man for hemifrån klockan fyra. Julottan.

Annan dagen gick man upp om möjligt klockan 12 á 1 och vattnade hästarna och nötkreaturen. De djur, som först Annandagen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

fick dricka i den gemensamma bybrunnen, fick mustigaste vattnet ansågs det.

Det hände, att drängarna gjorde fuffens hos varandra i det de, som först kom upp andajul, kunde gå in i en annan gårds ladugård, häva gödsel i hästkrubborna och vända hästarna med ändan upp och huvudet ut åt stallgången. Även kunde en förstkommande vattnare smörja vattenhon vid bybrunnen med svinhår, som hästarna icke tycker om, så efterföljande vattnare inte fick sina hästar att dricka.

Göra ofog hos varandra.

Tomten trodde folket fanns.

Tomten.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4 1/1

Stanna hästar

för varandra utan beröring talades om folk kunde. Ovänner till varandra kunde få ovänners hästar hemma i stallet att draga sina egna hästars lass. Dessa gick för lasset utan att svettas, hur tungt det var, men ovännens hästar hemma i stallet, de svettades.

Svensson skulle i sin ungdom följa med en bonde i Smeby (då by) i Kolmården, och innan de åkte, tog denne och gick ~~KK~~ fram för hästhuvudet, spottade och ritade ett kors med foten i marken och sa: "Nu må djävulen komma (sätta något på hästen)!" Meningen är, nu går det ej, efter denna försiktighetsåtgärd.

Östergötland
Lösing hd
St. Johannes sn
upptecknat år 1925.

1468

Upt. G. Johansson

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
5

5.

Jordbruksredskap.

I Svenssons första barndom, således omkring 1850, hade Svenssons far plog av trä, även vändskiva, som var av granträ, endast billen var av järn, och stången stod fast i plogen, så den liknade ett stångårder. Fadern köpte emellertid snart en av de äldsta nuvarande plogtyperna, men i denna var också åtskilligt trä.

En hög, så kallad vädervanna(?)hade de att rensa säden med, som förut måste vara väl sållad. Ännu i Svenssons barndom tröskades med slaga. I hans föräldrahem förekom ej ottetröskning, men en del bönder brukade gå upp med sitt folk klockan 2 på natten och tröska otta. En del bönder, isynnerhet före Svenssons tid, kastade säden på logarna. (urgammalt bruk)

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Vilsegång. - Trolltyg.

Åtskilliga vidskepligheter fanns, och i de små Ånnesta- och Smebyhagarna, nu delvis åker, gick folk bort sig, fast hagarna var så små. Faderns tjänsteflickor, som var och mjölkade en kväll, gick bort sig i hagen, och kom hem först midnattstid. Hagen är helt liten, men intill den finns ett berg, där en jätte påstås ha bott, Ramunder, Se Saga och Sägen.

Till Smebyhagarna gränsar Hättingeberget, där Stenåldersen stenåldersboplats tros ha funnits. Något trolltyg troddes vara i dessa berg. Svensson antog dock en naturlig förklaring. En viss förvissning hos folk, kvällens skuggspel vid bergen kunde vara orsaken.

Stenålders-
boplats.

Svensson har varit i Amerika men eljest hela sitt liv bott i dessa bygder,Norrköpingsorten.

Skriv endast på denna sida!